

Syllabus

STANDARD KOMPETENCIJA

**CILJEVI UČENJA ZA STICANJE LICENCE EBC*L
(European Business Competence* Licence)**

Nivo A

- **Racio brojevi- poslovni ciljevi i menadžment pokazatelji**
- **Računovodstvo**
- **Računovodstvo troškova-obračunska kalkulacija i formiranje
cena**
- **Poslovno pravo**

Modul 1: Racio brojevi- Poslovni ciljevi i menadžment pokazatelji

Opšti ciljevi edukacije

Po završetku ovog modula, polaznik će biti osposobljen da:

- objasni najvažnije poslovne ciljeve kompanije
- objasni i izračuna odgovarajuće pokazatelje za te ciljeve

Detaljni ciljevi učenja

TEMA	CILJEVI/STANDARDI UČENJA
1. Profitabilnost	1.1 Biti u stanju definisati i objasniti pojam profitabilnost.
2. Povrat na vlasnički kapital	2.1. Biti u stanju definisati i objasniti pojam povrat na vlasnički kapital (<i>return on equity</i>), skraćeno ROE . 2.2. Biti u stanju izračunati povrat na vlasnički kapital. 2.3. Biti u stanju objasniti da li stvaranje profita automatski znači da je kompanija profitabilna. 2.4. Biti u stanju oceniti i klasifikovati bilo koju vrstu povrata na vlasnički kapital ostvarenog u kompaniji.
3. Povrat ulaganja (ROI)	3.1 Biti u stanju definisati i objasniti pojam povraćaja na investirana sredstva (<i>return on investment</i>), skraćeno ROI . 3.2 Biti u stanju izračunati povraćaja na investirana sredstva. 3.3 Biti u stanju oceniti i klasifikovati bilo koju vrstu povraćaja na investirana sredstva ostvarenog u kompaniji.
4. Likvidnost	4.1 Biti u stanju definisati i objasniti pojam likvidnost 4.2 Biti u stanju definisati i objasniti pojam likvidna sredstva i ispravno ih locirati unutar finansijskih izveštaja. 4.3 Biti u stanju definisati i objasniti pojam nelikvidnosti. 4.4 Biti u stanju objasniti zašto je cilj postizanja likvidnosti od središnjeg značaja za poslovanje kompanije. 4.5 Biti u stanju izračunati stepen-koeficijent likvidnosti (<i>cash ratio</i>). 4.6 Biti u stanju odrediti potrebnu visinu koeficijenta likvidnosti i dati argumente za to. 4.7 Biti u stanju izračunati trenutnu likvidnost korišćenjem „brzog“ racio odnosa (<i>quick ratio</i>). 4.8 Biti u stanju odrediti potrebnu visinu stepena trenutne likvidnosti i dati argumente za to. 4.9 Biti u stanju izračunati koeficijent tekuće likvidnosti (<i>current ratio</i>). 4.10 Biti u stanju odrediti potrebnu visinu koeficijenta tekuće likvidnosti i dati argumente za to. 4.11 Biti u stanju objasniti da li je važnija likvidnost ili profitabilnost i braniti tezu argumentima.
5. Odnos vlasničkog kapitala i ukupnog kapitala Poluga	5.1 Biti u stanju definisati i objasniti pojam <i>equity ratio</i> (odnos vlasničkog i ukupnog kapitala kompanije) 5.2 Biti u stanju izračunati <i>equity ratio</i> . 5.3 Biti u stanju definisati i objasniti pojam poluge (<i>gearing</i>). 5.4 Biti u stanju izračunati polugu. 5.5 Biti u stanju objasniti zašto je <i>equity ratio</i> od središnjeg značaja. 5.6 Biti u stanju objasniti faktore koji mogu uticati na kreditni rejting kompanije.
6. Novčani tok	6.1 Biti u stanju definisati i objasniti pojam novčani tok (<i>cash flow</i>). 6.2 Biti u stanju izračunati novčani tok upotrebom raspoložive formule.
7. Produktivnost	7.1 Biti u stanju definisati i objasniti pojam produktivnosti. 7.2 Biti u stanju objasniti zašto je postizanje visoke produktivnosti od središnjeg značaja. 7.3 Biti u stanju definisati i objasniti pojam povraćaj od prodaje, (<i>return on sales</i>), profitabilnost prodaje. 7.4 Biti u stanju izračunati povrat od prodaje. 7.5 Biti u stanju objasniti zašto je povrat od prodaje od središnjeg značaja.

Modul 2: Računovodstvo

Opšti ciljevi treninga

Po završetku edukacije, polaznik će biti osposobljen da:

- Čita i razume godišnje finansijske izveštaje (bilans stanja, bilans uspeha- račun dobiti i gubitka)
- Objasni najvažnije pojmove koji se nalaze u finansijskim izveštajima.

Detaljni ciljevi edukacije

TEMA	CILJEVI/STANDARDI UČENJA
1. Ciljevi godišnjeg finansijskog izveštaja	1.1. Biti u stanju objasniti glavne ciljeve i svrhu godišnjih finansijskih izveštaja (bilans stanja i bilans uspeha). 1.2. Biti u stanju odrediti kome ti izveštaji mogu biti interesantni.
2. Funkcija i struktura bilansa stanja	2.1. Razumevanje ovog finansijskog izveštaja te biti u stanju objasniti osnovne postavke bilansa. 2.2. Biti u stanju objasniti zašto bilans stanja mora biti u ravnoteži, što znači da ukupna aktiva mora biti jednaka ukupnoj pasivi.
3. Sredstva, aktiva	3.1. Biti u stanju definisati pojam dugovne strane-strana aktive 3.2. Biti u stanju definisati pojam fiksne imovine i navesti primere takve vrste imovine 3.3. Biti u stanju definisati pojam tekuće imovine ili obrtnih sredstava i navesti primere takve vrste imovine.
4. Kapital i obaveze, pasiva	4.1. Biti u stanju definisati pojam potražne strane- strane obaveza. 4.2. Biti u stanju definisati pojam ukupnog vlasničkog kapitala (deoničarski kapital i rezerve) i objasniti njegovo značenje. 4.3. Biti u stanju objasniti pojam pozajmljeni kapital i navesti primere pozajmica kapitala.
5. Zalihe	5.1. Biti u stanju objasniti svrhu izrade popisa stanja zaliha. 5.2. Biti u stanju objasniti korake u izradi popisa stanja zaliha
6. Bilans uspeha- Račun dobiti i gubitka	6.1. Biti u stanju objasniti svrhu i definisati najvažnije pojmove bilansa uspeha. 6.2. Biti u stanju definisati pojmove rashodi i prihodi. 6.3. Biti u stanju definisati pojam prihod od prodaje i izračunati prihod od prodaje. 6.4. Biti u stanju definisati pojam trošak prodaje 6.5. Biti u stanju objasniti razliku između prihoda od prodaje i dobiti.
7. Princip nastanka poslovnog događaja; vremenskog razgraničenja	7.1. Biti u stanju objasniti zašto finansijski izveštaji mogu da sadrže poslovne transakcije koje još nisu dovele do priliva ili odliva sredstava u poslovnoj godini.
8. Računi Potraživanja od kupaca i obaveze prema dobavljačima i poveriocima	8.1. Biti u stanju definisati pojam dužnici i ispravno ih locirati unutar finansijskih izveštaja. 8.2. Biti u stanju definisati pojam poverioci i ispravno ih locirati unutar finansijskih izveštaja.
9. Rezervisanja za pokriće zakonskih i neplaniranih troškova	9.1. Biti u stanju definisati pojam rezervisanja i ispravno ih locirati unutar finansijskih izveštaja. 9.2. Biti u stanju navesti razloge za rezervisanja. 9.3. Biti u stanju objasniti razlike između rezervisanja i poverilaca.
10. Rezerve	10.1. Biti u stanju definisati pojam rezerve i ispravno ih locirati unutar finansijskih izveštaja. 10.2. Biti u stanju objasniti razloge za postojanje rezervi. 10.3. Biti u stanju objasniti razlike između rezervisanja i rezervi.
11. Amortizacija	11.1. Biti u stanju definisati pojam amortizacija 11.2. Biti u stanju izračunati linearnu amortizaciju. 11.3. Biti u stanju objasniti probleme prilikom izračunavanja amortizacije.
12. Troškovi kapitala	12.1. Biti u stanju definisati i objasniti pojam kapitalnih izdataka. 12.2. Biti u stanju razlikovati troškove koji se moraju prikazati u bilansu stanja i one

	<p>troškove koji se u celosti unose u bilans uspeha.</p> <p>12.3. Biti u stanju definisati i objasniti pojam imovine male vrednosti koja može direktno biti otpisana.</p> <p>12.4. Biti u stanju objasniti posledice kapitalizacije troškova u bilansu stanja i troškova koji se direktno otpisuju.</p>
13. Faze u izračunavanju bilansa uspeha	<p>13.1. Biti u stanju opisati, objasniti i analizirati bilans uspeha u formi izveštaja</p> <p>13.2. Biti u stanju definisati i objasniti koristi prikaza bilansa uspeha u formi izveštaja u poredjenju sa prikazom u formi konta.</p> <p>13.3. Biti u stanju definisati i objasniti pojam „operativne dobiti ili gubitka“, „dobiti ili gubitka pre kamata i oporezivanja (PBIT) te zarade pre kamata i oporezivanja (EBIT).</p> <p>13.4. Biti u stanju definisati i objasniti pojam finansijskog rezultata.</p> <p>13.5. Biti u stanju definisati i objasniti pojam dobiti ili gubitka iz redovnog poslovanja.</p> <p>13.6. Biti u stanju definisati i objasniti pojam vanrednog rezultata.</p> <p>13.7. Biti u stanju definisati i objasniti pojam dobiti ili gubitka pre oporezivanja, zarade pre oporezivanja, dobit pre oporezivanja.</p> <p>13.8. Biti u stanju definisati i objasniti pojam godišnje dobiti ili gubitka.</p> <p>13.9. Biti u stanju definisati i objasniti pojam raspodele- alokacije rezervi.</p> <p>13.10. Biti u stanju definisati i objasniti pojam raspodeljiva dobit.</p> <p>13.11. Biti u stanju odrediti poslovni dobitak, dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja, vanredni poslovni rezultat, dobit pre oporezivanja, godišnju dobit ili gubitak te raspodeljivu dobit koristeći se raspoloživim formulama.</p>
14. Analiza bilansa uspeha	<p>14.1. Biti u stanju objasniti kako mogu nastati dobit ili gubitak.</p> <p>14.2. Biti u stanju objasniti kako mogu nastati dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja.</p> <p>14.3. Biti u stanju objasniti kako mogu nastati dobit ili gubitak pre oporezivanja.</p> <p>14.4. Biti u stanju opisati i objasniti dve osnovne opcije korišćenja dobiti.</p>
15. Analiza finansijskih izveštaja	<p>15.1. Biti u stanju čitati jednostavni finansijski izveštaj te na osnovu njega izvući osnovne zaključke (vežba studije slučaja).</p>

Modul 3: Računovodstvo troškova -Obračunska kalkulacija i formiranje cena

Opšti ciljevi treninga

Po završetku treninga polaznik će biti osposobljen da:

- Objasni najvažnije ciljeve, zadatke i ključnu terminologiju računovodstva troškova.
- Objasni opšte činioce za preduzetničke odluke (tržište, kupce, konkurenciju, troškove prodaje).
- Objasni značenje marginalnog (graničnog) doprinosa kao ključnog pojma u računovodstvu troškova i znati da ga izračuna.
- Objasni ciljeve i osnovnu strukturu računovodstva troškova i računovodstva profitnih centara kao i da da razloge zbog čega preduzetnici moraju voditi računa o troškovima

Detaljni ciljevi edukacije

TEMA	CILJEVI/STANDARDI UČENJA
1. Zadaci računovodstva troškova	1.1. Biti u stanju objasniti i definisati ciljeve računovodstva troškova. 1.2. Biti u stanju objasniti razliku između finansijskog računovodstva i računovodstva troškova 1.3. Biti u stanju objasniti zašto se brojčane vrednosti iz finansijskog računovodstva moraju prilagoditi pre korišćenja u računovodstvu troškova.
2. Pojmovi iz računovodstva troškova	2.1. Biti u stanju objasniti i definisati pojam elemenata troška 2.2. Biti u stanju objasniti i definisati pojam troškovnog centra i dati primere. 2.3. Biti u stanju objasniti i definisati pojam troškovne jedinice- nosioca troškova i dati primere troškovnih jedinica- nosioca troškova. 2.4. Biti u stanju objasniti i definirati pojam direktnih troškova i dati primere takvih troškova. 2.5. Biti u stanju objasniti i definisati pojam režijskih troškova (tzv. nedirektni troškovi) i dati primere. 2.6. Biti u stanju objasniti i definisati pojam fiksnih troškova i dati primere. 2.7. Biti u stanju objasniti i definisati pojam varijabilnih troškova i dati primere. 2.8. Biti u stanju objasniti osnovnu razliku između računovodstva ukupnih troškova i direktnih troškova.
3. Formiranje cena	3.1. Biti u stanju objasniti koji faktori značajno utiču na cenu proizvoda. 3.2. Biti u stanju objasniti vezu između ponude i potražnje i koncept tržišne cene. 3.3. Biti u stanju definisati i objasniti različite tržišne oblike (monopol, oligopol, savršenu konkurenciju). 3.4. Biti u stanju dodeliti različite cenovne marže analogno odgovarajućoj tržišnoj formi te obrazložiti te odluke. 3.5. Biti u stanju objasniti moguće različite cenovne strategije. 3.6. Biti u stanju objasniti pojam fegresije/sniženja fiksnih troškova te njihov uticaj na poslovnu strategiju. 3.7. Biti u stanju definisati i izračunati marginalni doprinos proizvoda ili prodaje. 3.8. Biti u stanju objasniti značaj marginalnog doprinosa u kalkulacijama cena. 3.9. Biti u stanju objasniti uticaj pozitivnog ili negativnog marginalnog doprinosa na poslovni rezultat. 3.10. Biti u stanju objasniti uticaj kapaciteta (puna iskorištenost ili slobodni kapacitet) u kalkulacijama cena. 3.11. Biti u stanju objasniti osnovnu razliku između kratkoročne i dugoročne cene pokrića troškova (break- even price). 3.12. Biti u stanju izračunati kratkoročnu i dugoročnu cenu pokrića troškova za kompanije koje proizvode jedan proizvod. 3.13. Biti u stanju objasniti pojam ekonomije obima (<i>economics of scale</i>).
4. Računovodstvo troškovnog centra	4.1. Biti u stanju objasniti svrhu računovodstva troškovnog centra. 4.2. Biti u stanju objasniti svrhu obrasca raspodele opštih režijskih troškova i izraditi njegovu osnovnu shemu. 4.3. Biti u stanju izračunati troškove za troškovni centar. 4.4. Biti u stanju objasniti svrhu raspodele troškova na interne i zajedničke usluge.
5.	5.1. Biti u stanju objasniti svrhu i osnovnu strukturu računovodstva profitnog centra.

Računovodstvo profitnog centra	5.2. Biti u stanju izračunati doprinos profitnog centra. 5.3. Biti u stanju objasniti zašto se pozitivni doprinos profitnog centra ne može poistovetiti s dobiti. 5.4. Biti u stanju objasniti osnovne mere za poboljšanje doprinosa profitnog centra.
---------------------------------------	--

Modul 4: Poslovno pravo

Opšti ciljevi treninga

Po završetku treninga, polaznik će biti osposobljen

- objasniti karakteristike, prednosti i nedostatke glavnih zakonskih oblika poslovnih organizacija.
- objasniti glavne odrednice ugovora o prodaji
- objasniti osnove Zakona o stečaju i nesolventnosti

Detaljni ciljevi treninga

TEMA	CILJEVI/STANDARDI UČENJA
1. Zakonski oblici poslovnih organizacija	1.1. Biti u stanju objasniti zašto postoje različiti oblici poslovnih organizacija. 1.2. Biti u stanju navesti glavnu razliku između partnerstva i preduzeća te klasifikovati pojedine oblike poslovnih organizacija. 1.3. Biti u stanju objasniti i definisati šta znači pojam lične neograničene odgovornosti. 1.4. Biti u stanju objasniti i definisati šta znači pojam zajedničke i pojedinačne odgovornosti. 1.5. Biti u stanju objasniti i definisati šta znači pojam ograničene odgovornosti. 1.6. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke samostalnog trgovca-preduzetnika, kao fizičkog lica. 1.7. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke neograničenog partnerstva. 1.8. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke komanditnog društva. 1.9. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke društava sa ograničenom odgovornošću. 1.10. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke javnog akcionarskog društva. 1.11. Biti u stanju objasniti pojmove akcija i akcionar. 1.12. Biti u stanju objasniti pojam nominalna vrednost akcije. 1.13. Biti u stanju objasniti pojam tržišne cene akcije. 1.14. Biti u stanju objasniti pojam dividende. 1.15. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke «tihog partnera». 1.16. Biti u stanju navesti i objasniti glavne karakteristične forme, prednosti i nedostatke partnerstva pod građanskim kodom.
2. Ugovor o prodaji	2.1. Biti u stanju navesti osnovne odrednice ugovora o prodaji. 2.2. Biti u stanju navesti kriterijumea koji obavezuju potpisnike. 2.3. Biti u stanju objasniti potrebu provere nadležnosti potpisnika. 2.4. Biti u stanju navesti glavne karakteristike trgovačkog registra, registra pravnih lica te objasniti druge bitne informacije vezane za rad i organizaciju poslovnih subjekata.
3. Različiti tipovi kompanija	3.1. Biti u stanju objasniti i opisati pojam grupa kompanija-holding. 3.2. Biti u stanju objasniti i opisati pojam kartela (trusta).
4. Zakon o stečaju, nesolventnost	4.1. Biti u stanju objasniti pojam insolventnost 4.2. Biti u stanju navesti i objasniti najznačajnije razloge nesolventnosti. 4.3. Biti u stanju objasniti pojmove vansudsko poravnanje, spajanje pre stečaja i stečaj.